

Bosetting av flyktninger og integreringsstrategien

Nina Gran og Audun Kvale, KS

Mottakssystemet per 06.11.2018

Mottak i 28 kommuner, 16 driftsoperatører

22 ordinære mottak

4 integreringsmottak

3 transittmottak

0 akuttinnkvarteringssted

1 transittmottak for enslige mindreårige

2 ordinære mottak for enslige mindreårige

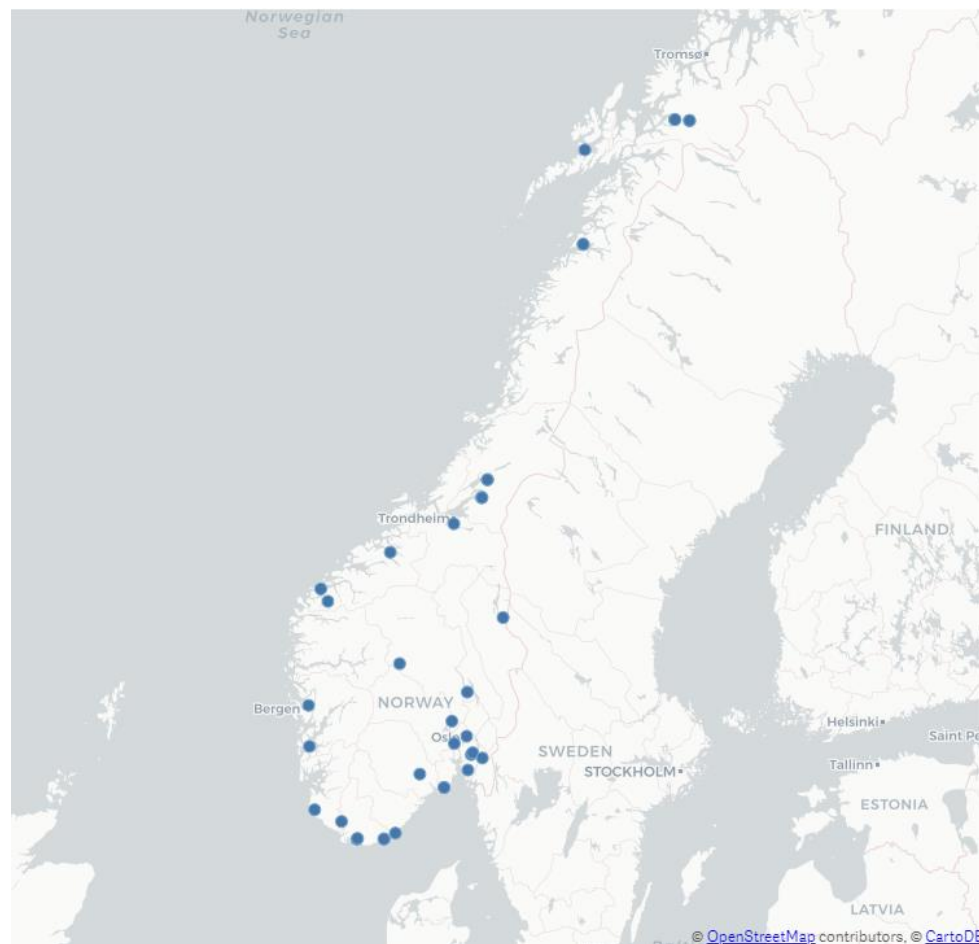
med

2 avdelinger for enslige mindreårige

4 tilrettelagte avdelinger

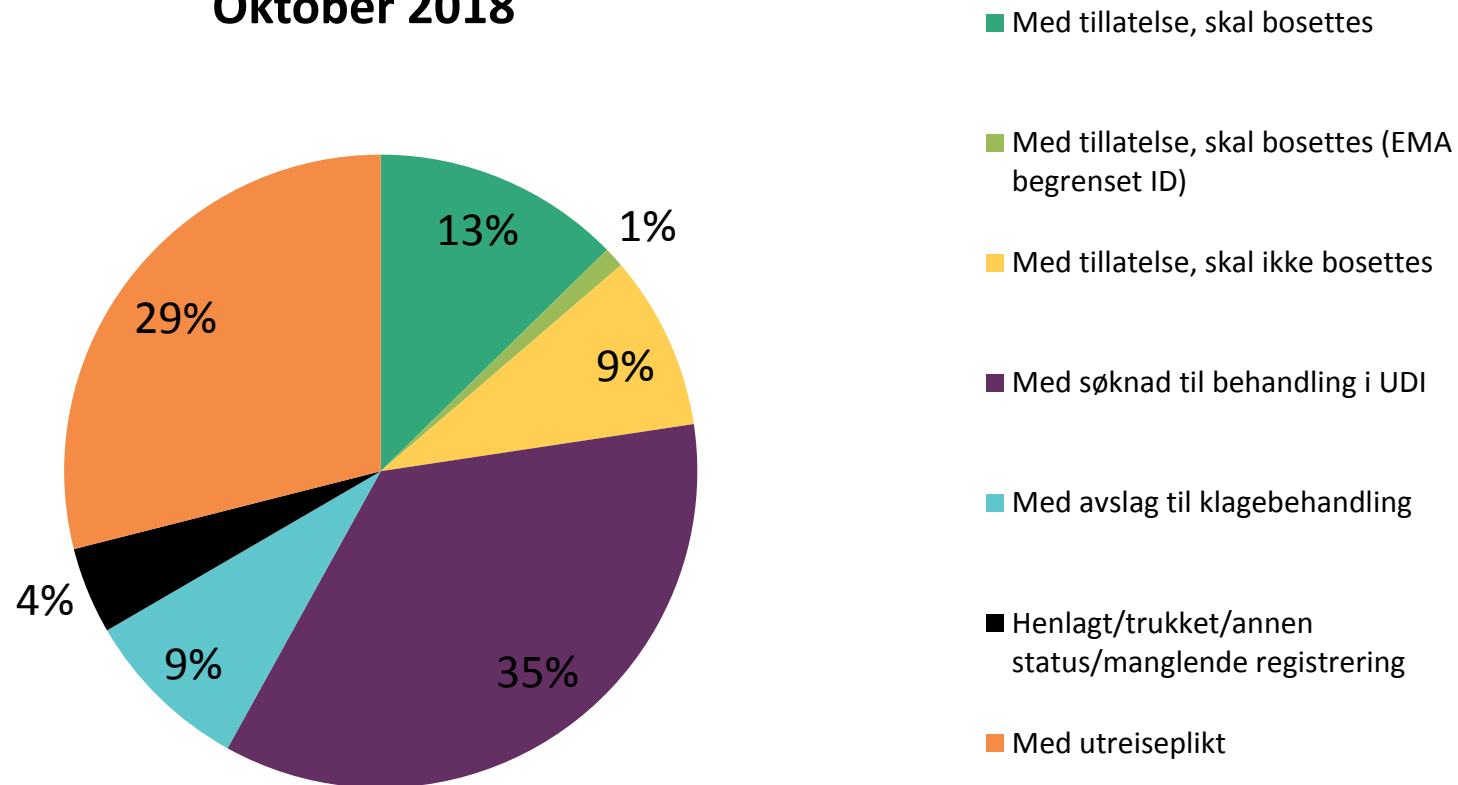
5 763 plasser

3 955 beboere

Beboere i mottak og status i søknad

Oktober 2018

BOSETTING 31.10 2018

- Totalt 224 kommuner anmodet om å bosette 5 350 hvorav 270 enslige mindreårige.
- Det er bosatt 3 600 personer
- Av disse var
  - 1 750 overføringsflyktninger
  - 170 enslige mindreårige (31 under 15 år)

Bosettingsbehov 2018

- Antall asylsøkere 2018: **2 500** i tillegg kommer søknader etter utf § 8-8a
- Antall tillatelser 2018 (asyl): **1 780**
- Nytt bosettingsbehov i 2018: **4 940**
  - **2 190** mottak
  - **470** utenfor mottak
  - **2 280** overføringsflyktninger

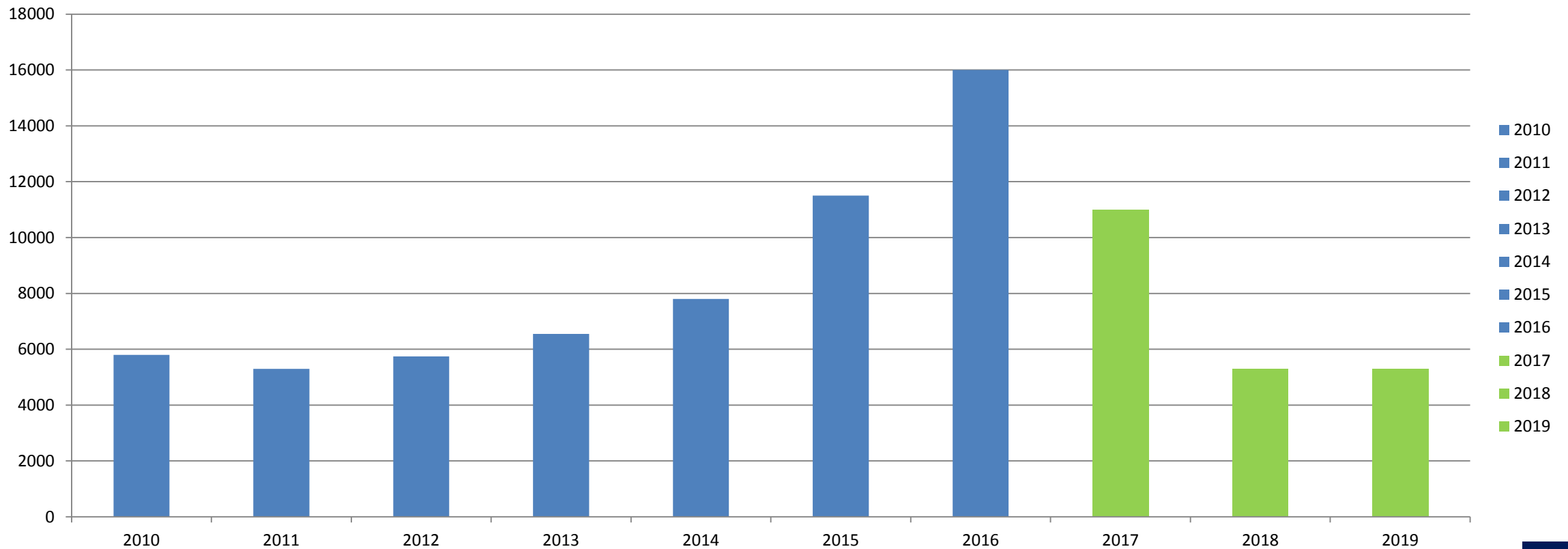
Bosettingsbehov 2019 (beregnet pr oktober)

- Antall asylsøkere 2019: **3 000**
- Antall tillatelser 2019 (asyl): **2 110**
- Bosettingsbehov i 2019: **5 350**
  - **2 220** mottak
  - **150** utenfor mottak
  - **2 930** overføringsflyktninger

Antall bosatte

2019 – bosettingskriterier

Forslag Nasjonalt Utvalg:

- alle landsdeler – styrt og spredt bosetting
- Resultater i integreringsarbeidet over tid samt muligheten for å få arbeid i regionen vektlegges om lag like mye som innbyggertall.
- Beredskap, stabilitet i tjenestetilbudet
- Anmodning om minst 10 personer.
- De 15 største kommunene bosetter færre enn hva folketallet tilsier.

REGJERINGENS NYE BOSETTINGSSTRATEGI:

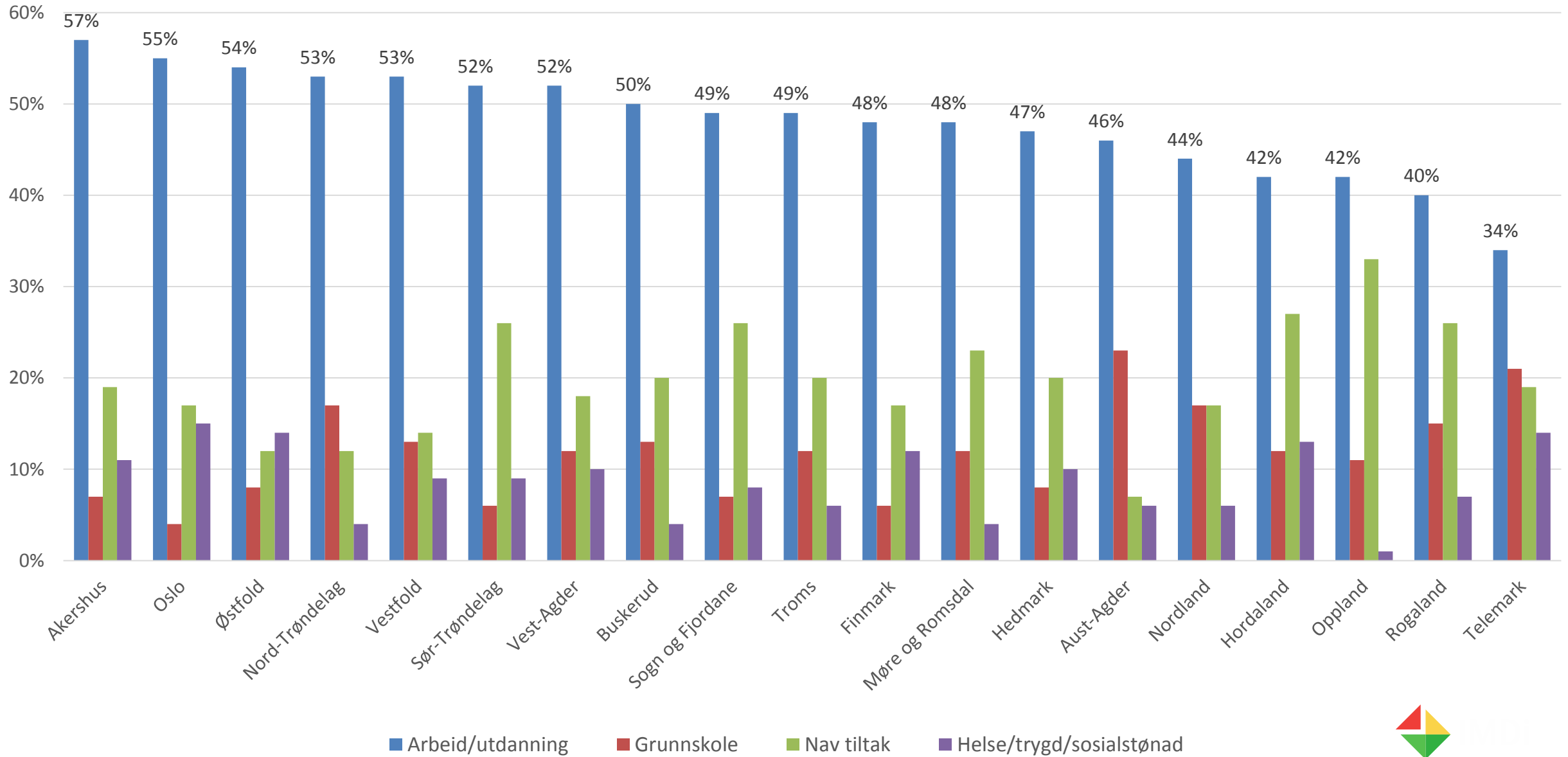
REGJERINGEN:

Resultater i introduksjonsordningen og mulighet for arbeid skal vektes med om lag 60 prosent i vurderingen, noe som er betydelig høyere enn dagens ordning.

Kommunenes kapasitet og kompetanse skal blant annet operasjonaliseres gjennom innbyggertall og vektes med omlag 40 prosent i vurderingen.

- Kommunens kapasitet og kompetanse . Vurderes med utgangspunkt i kommunenes innbyggertall.
- Ingen kommune skal anmodes om færre enn 10 personer, med mindre det foreligger særskilte forhold.
- Beredskap for opp- og nedbygging av bosettingskapasiteten, stabilitet i tjenestetilbudet og evne til rask omstilling.
- Hovedregel ikke bosettes flyktninger i områder med høy innvandrerbefolkning. Over 30 %
- Kommuner med integreringsmottak, inkludert randkommuner, skal vurderes særskilt sikres kontinuitet i bosettingsarbeidet

Avslutningsårsaker introduksjonsprogram 2017, fylker

Bosetting av flyktninger

Fra 2004

KS har forpliktet seg til å være med på å dekke bosettingsbehovet, forutsatt:

- Frivillighet for kommunene.
- Gode rammebetingelser

Nasjonalt Utvalg setter kriteriene.

KS og IMDi fastsetter fordelingen

- Basert på kriteriene og lokal kunnskap

Fra 2019: Regjeringen overtar styring av bosetting:

Ny bosettingsstrategi oktober 2018:

- 60% vekt på resultater og arbeidsmarked .
- 40% vekt på kommunestørrelse. (tidl 70)
- Områder med mer enn 30 % innvandrere skal ikke bosette.

Kommuner med gode resultater skal «premieres» ved å bosette langt flere.

Store kommuner som har et godt oppbygget apparat skal bosette langt færre.

Integreringsløftet – tiltak og konsekvenser

«Integrering gjennom kunnskap» - regjeringens nye integreringsstrategi

- 4 hovedområder: **Utdanning og kvalifisering, arbeid, hverdagsintegrering og retten til å leve et fritt liv.**
- Lengre og mer utdanningsrettede kvalifiseringsløp – flere skal få formelle kvalifikasjoner
- Et mer standardisert introduksjonsprogram med utjevning av forskjeller på tvers av kommuner
- Viktigste virkemidler: økt lovregulering, flere obligatoriske tiltak og strukturering av programmet gjennom moduler.
- Ingen tilsagn om økt finansering
- Høye ambisjoner, men lite om økonomiske og administrative konsekvenser

Finansiering

Viktige tilskuddsordninger

- Integreringstilskuddet over 5 år
Dekkes pr idag
- Per capita tilskuddet til norskopplæring
stor underfinansiering
- Tilskudd til enslige mindreårige
svært skjev fordeling etter forenkling

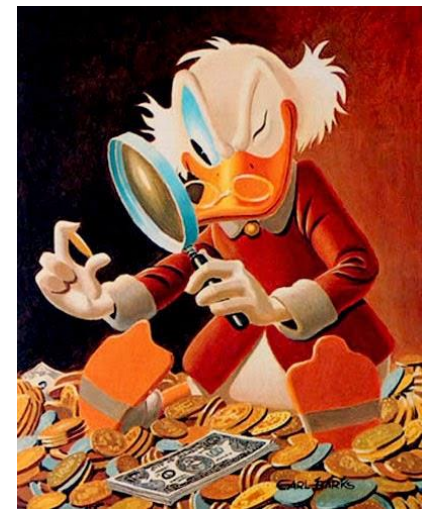
Beregningsutvalgets undersøkelse dokumenterer
hvorvidt tilskuddenes størrelse dekker utgiftene

Høsten 2018

- «Evaluerer» av tilskuddene
- Evaluering av Beregningsutvalget
- Regjeringen har gitt i oppdrag å finne andre forenklede tilskudd

Rammefinansiering eller sammenslåing:

- Mister muligheten til å dokumentere om
tilskuddene dekker utgiftene

Bakgrunn for integreringsløftet

- Store variasjoner mellom kommuner – både i måloppnåelse, implementering og organisering
- Mye er utenfor kommunenes kontroll
- Mange veier til målet
- For få reelt kvalifiserende virkemidler i programmet
- Behov for kvalifiseringsløp som gir formell kompetanse
- Advarer mot styring av kommunene på grunnlag av innhold og resultater

KS har tidligere sagt at vi trenger:

1. Økt satsing på videregående opplæring for nyankomne
2. Bedre norskopplæring: Nye metoder og pedagogikk
3. Prøve ut moduler i introduksjonsprogrammet
4. Økt arbeidsretting
5. Faglige anbefalinger gjennom veiledere
6. Tettere samarbeid NAV og kommune om kvalifisering
7. Forbedringer i NIR

- **Politikkendringer må baseres på erfaringer fra praksisfeltet**
- **Introduksjonsprogrammet: Særskilt innsats må rettes mot kvinner og andre med lav måloppnåelse**

Kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner og KS' styreleder møttes 11. april. KS' anbefalinger til et integreringsløft var tema under møtet. Foto: KS

Anbefaler regjeringen å satse på utdanning

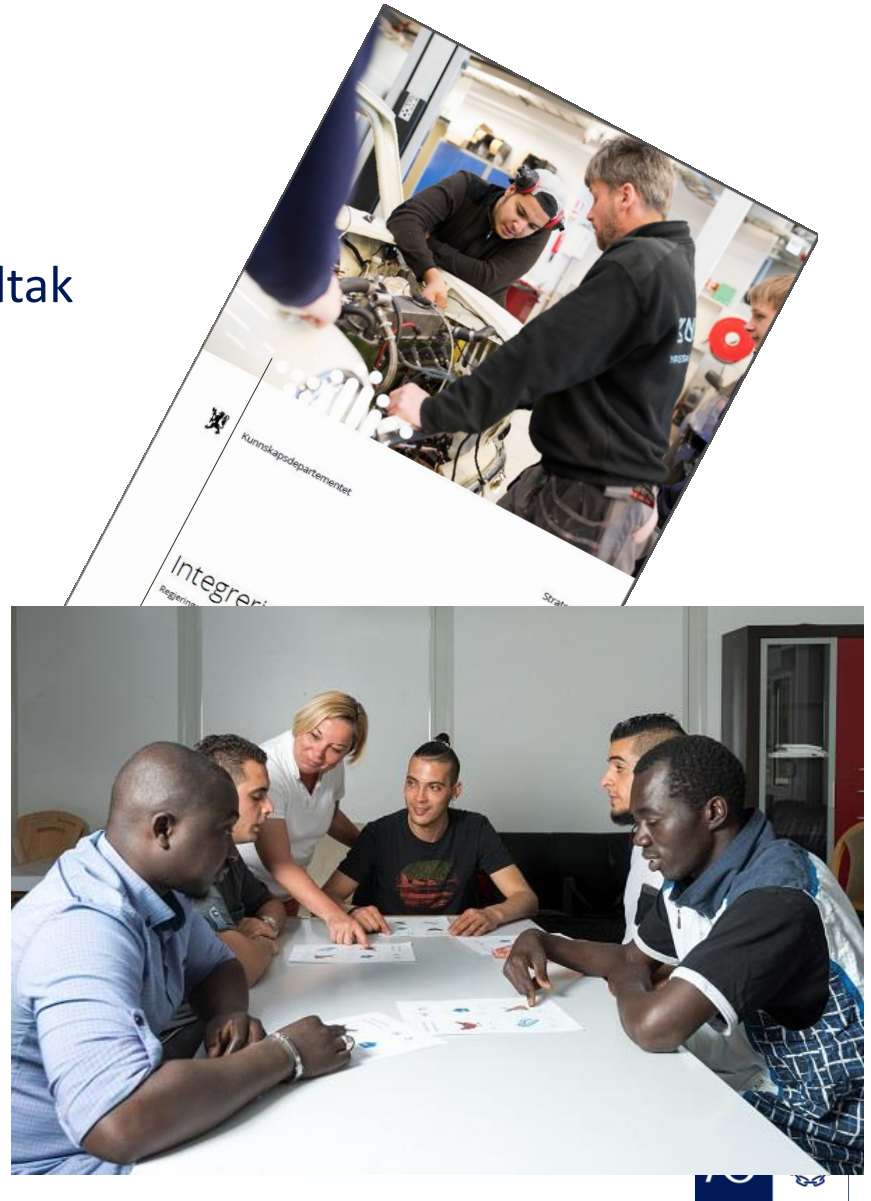
KS-leder Gunn Marit Helgesen anbefaler kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner å lytte til kommunene når regjeringen nå vil gjøre endringer i introduksjonsprogrammet. KS ber blant annet om at det satses på utdanning for nyankomne flyktninger.

Regjeringen vil:

Reformere introduksjonsprogrammet

- Innføre standardiserte emner (moduler) og flere obligatoriske tiltak
- Mer fagopplæring inn i programmet – formell kompetanse
- Dagens IP erstattes med en kontrakt for gjensidig forpliktelse
- Flere private eller ideelle organisasjoner som tilbydere
- Bedre norskopplæring

Konsekvenser?

OBLIGATORISKE TILTAK

- Foreldreveiledningskurs
- Kurs i empowerment for kvinner

6 391

6 391 deltakere avsluttet
introduksjonsprogrammet
i 2017

Av disse var nesten 5 av
10 i arbeid eller utdanning
rett etter endt program

Av de 6 391 deltakerne som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2017 var en tredjedel kvinner

1/3

Flere menn kom i arbeid eller utdanning rett etter endt program enn kvinner

34%

55%

Sjekk resultatene for din kommune på www.lmdl.no/tall-og-statistikk/

Regjeringen ønsker å:

Fornye og forbedre norskopplæringen - Skjerpe kravene til deltakernes norskkunnskaper

- Erstatte dagens krav om antall norsktimer med krav om at alle får et tilbud som sikrer at de lærer seg norsk på et tilfredsstillende nivå (skal utredes)
- Personer som ikke innfrir kravet skal ha rett til mer undervisning
- De skal ikke kunne motta sosialhjelp i denne perioden

Hvilke konsekvenser vil dette få?

PER CAPITA TILSKUDET

Økte oppgaver - redusert tilskudd

- Resultattilskuddet fjernet, kun deler lagt inn i per capita tilskuddet
- Redusert målgruppe fra 2018
- Skjev fordeling av tilskuddet vertskommune – bosettingskommune
- Evaluering av tilskuddsordningene
  - forenkling?

Kommune	Totale utgifter med lokaler	Totale inntekter	Resultat	Antall timer	Antall årsverk	Antall timer per årsverk
0106 Fredrikstad	36 047 055	30 205 911	-5 841 144	32 660	41	805,4
0213 Ski	23 705 707	19 294 332	-4 411 375	17 858	24	753,5
0219 Bærum	53 009 000	43 576 000	-9 433 000	39 680	45	880,4
0220 Asker	14 153 451	19 934 283	5 780 832	9 030	11	851,9
0231 Skedsmo (NY)	16 291 961	22 759 947	6 467 986	8 678	11	808,0
0301 Oslo	291 764 549	272 926 092	-18 838 457	148 796	199	747,7
0602 Drammen	35 428 759	39 472 047	4 043 288	21 063	26	807,0
0709 Larvik	26 278 400	22 699 382	-3 579 018	17 468	23	764,5
0815 Kragerø	6 252 231	6 273 799	21 568	4 468	6	742,2
1001 Kristiansand	55 848 999	47 528 871	-8 320 128	35 775	45	795,0
1103 Stavanger (NY)	65 278 831	54 820 230	-10 458 601	42 490	55	772,5
1149 Karmøy	12 777 526	10 432 774	-2 344 752	9 706	12	781,5
1201 Bergen	132 347 603	111 670 417	-20 677 186	79 519	115	689,7
1445 Gloppen	4 222 187	3 981 239	-240 948	3 009	4	752,3
1505 Kristiansund	12 657 968	13 114 849	456 881	8 004	11	741,1
1601 Trondheim	82 724 385	85 392 637	2 668 252	63 059	83	759,7
1804 Bodø	20 088 708	10 198 428	-9 890 280	14 370	18	807,9
2003 Vadsø	10 508 101	10 567 498	59 397	8 974	11	815,8
2012 Alta	11 879 530	8 107 034	-3 772 496	8 617	12	744,8
Sum utvalgskommuner	911 434 019	844 533 278	-66 900 741	573 224	751	763,8

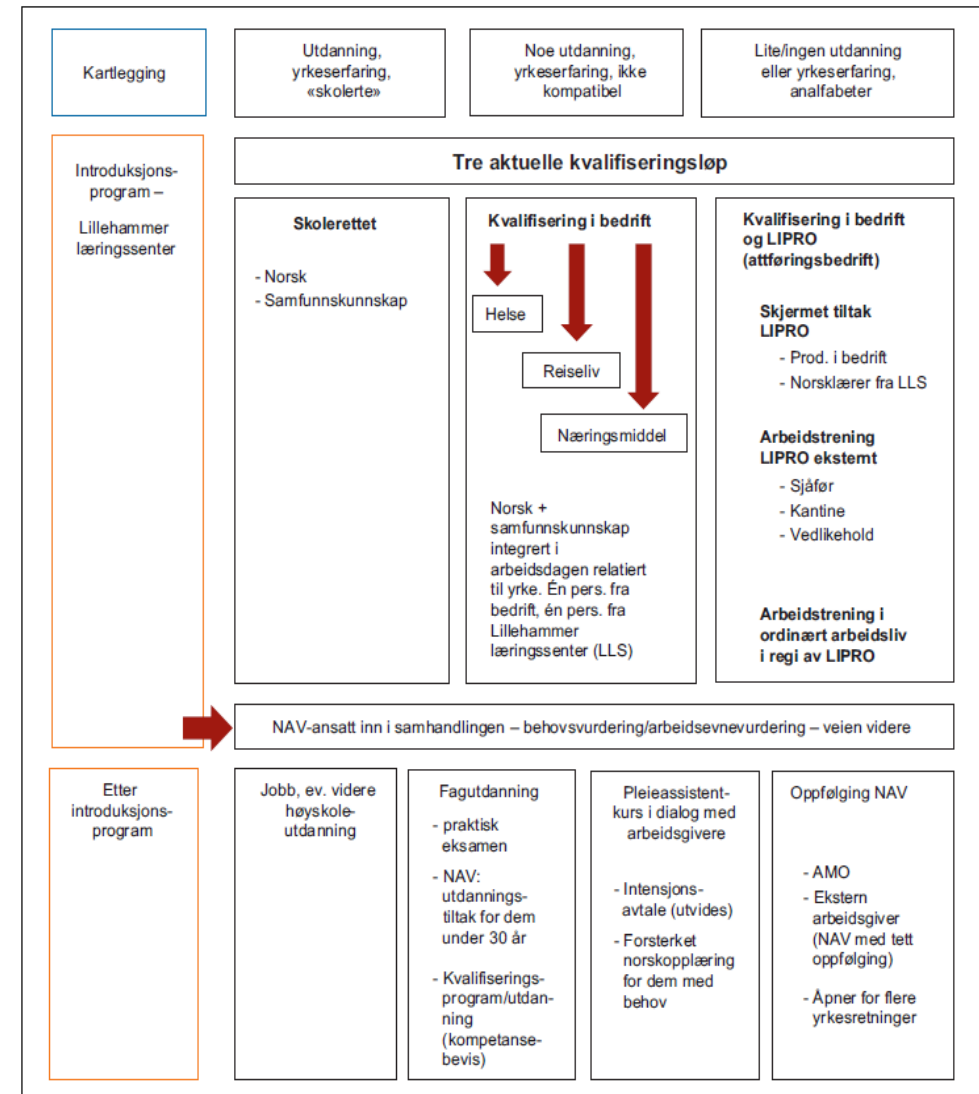
Regjeringen ønsker:

Standardiserte emner (moduler) i introduksjonsprogrammet

- Innholdet i introduksjonsprogrammet skal standardiseres gjennom forhåndsdefinerte moduler
- Noen blir obligatoriske og andre blir frivillige
- Uklart hva modulene vil bestå av, og hvor mye kommunen kan styre innholdet
- Uklart hvor detaljerte og bindende modulene blir

Hvilke konsekvenser kan dette få?

Hvor «stramt» bør modulene utformes?

Regjeringen ønsker:

Lengere kvalifiseringsløp

- SIGNALER:
  - Mer norskopplæring (inntil rett nivå er oppnådd)?
  - Lengre introduksjonsprogram
  - Ulike typer tilpassede løp rettet mot videregående opplæring
  - Langsiktige løp med bedre koblinger mellom kommune, NAV og fylkeskommune
  - Flere på grunnskole?

Hva trenger deltakerne?

Hva trenger vi for å tilrettelegge slike løp?

Hvilke økonomiske konsekvenser ser vi?

HVA KJENNETEGNER KOMMUNER SOM LYKKES?

Østlandsforskning 2018.

- Skape tillit mellom deltaker og veileder
- Tett oppfølging gjennom hele introduksjonsprogrammet
- Differensiert veiledning tilpasset den enkelte deltaker
- Tidlig kontakt med arbeidsmarked og lokalsamfunn gjennom praksisutplasseringer
- Deltakermedvirkning og ansvarliggjøring av deltakerne
- Flerkulturelle veiledningssamtaler
- Felles metodisk kompetanse blant veilederne
- Ansattes handlingsrom åpner for fleksible og nye løsninger
- Støttende arbeidsmiljø blant veilederne i tjenesten
- Tverrfaglig samarbeid i tjenesteapparatet

Nina Gran og Lena Scoufia

INTRODUKSJONSPROGRAMMET – I TEORI OG PRAKSIS

En håndbok for deg som arbeider med flyktninger

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON
The Norwegian Association of Local and Regional Authorities

KOMMUNEFORLAGET

**JFR: Østlandsforskning: Skape tillit mellom deltaker og veileder
Tett oppfølging gjennom hele introduksjonsprogrammet
Differensiert veiledning tilpasset den enkelte deltaker
Deltakermedvirkning og ansvarliggjøring av deltakerne**

Hva skal til for at flyktninger som kommer til Norge, skal mestre sin egen situasjon på best mulig måte? Hvordan skal vi i møte med nyankomne legge til rette for at de selv bidrar til å skape seg en ny tilværelse? Denne boka gir innspill til hvordan kommunen kan bidra til å oppnå dette.

Introduksjonsprogrammet – i teori og praksis gir en innføring i veiledningsmetodikk i møte med nyankomne flyktninger. Det handler blant annet om å bygge opp gode relasjoner, ha tett oppfølging og språktrening utenfor klasserommet. Videre viser boka hvordan samarbeid mellom aktuelle tjenesteområder kan legges opp, og hvordan man etablerer god kontakt med arbeidslivet. Boka har eksempler fra et systematisk arbeid i en kommune som oppnådde svært gode resultater.

Introduksjonsloven, som ble innført i 2004, blir gjennomgått, og boka viser til gode erfaringer fra kommunenes arbeid de siste årene. Til slutt gis det råd om gode grep for tilrettelegging av introduksjonsprogrammet.

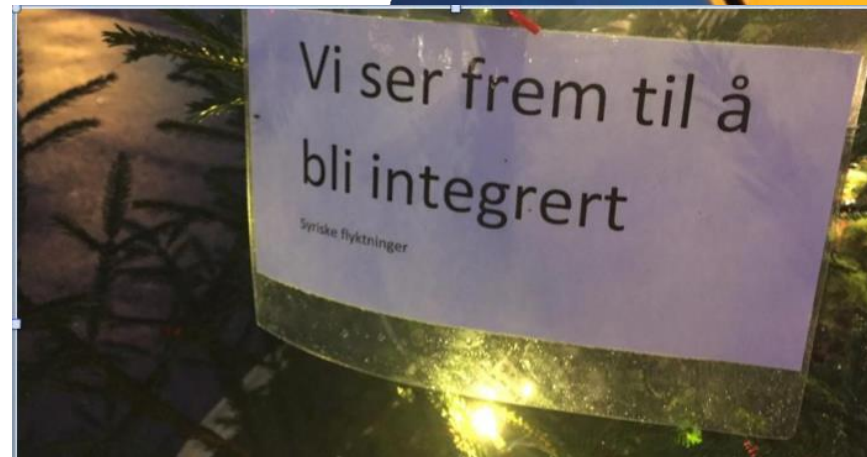
Boka er en nyttig veileder for alle som arbeider med flyktninger i kommunene.

www.kommuneforlaget.no

KS ønsker innspill: Hva blir konsekvensene av de varslede endringene?

- For kommunen?
Kostnader?
- For deltakerne?

DISKUTER:

- Hva må til for at din kommune i større grad kan bidra til:
  - At deltakerne får tilgang til helhetlige utdanningsløp som leder fram til fagbrev?
  - At deltakerne får raskere og bedre overgang til arbeidslivet?
- Hva bør være normen for varighet av programmet? (inntil ...år med mulighet for forlengelse...)